

van-e általános harmónia?

törkenczy miklós – rebrus péter

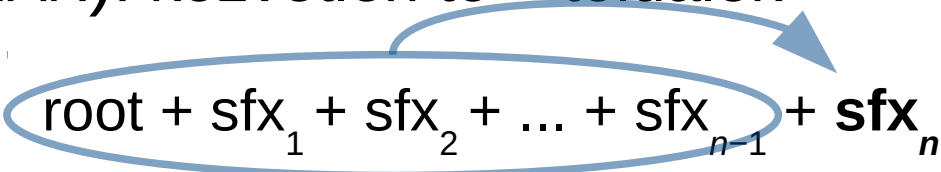
második rész

variációs otka workshop az *e/tén* (vowel)

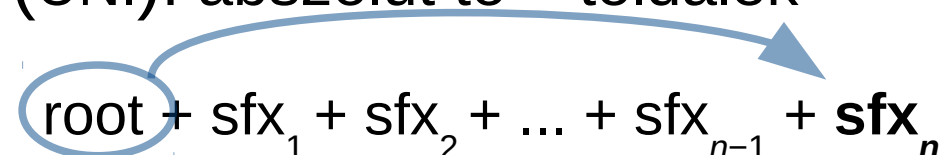
2014.11.21.

a három megszorítás

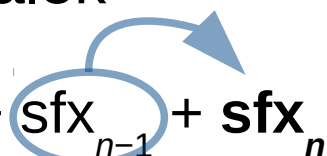
- **harmónia** (HAR): közvetlen tő – toldalék

[almá-i-tok-é]-val [BBNBN] **B**

- **uniformitás** (UNI): abszolút tő – toldalék

[almá]-i-nk-é-val [BB]NN **B** (ahol N invariáns)

- **szekvencia** (SEQ): toldalék – toldalék

kolibri-[jé]-vel BNN[N'] **B** (ahol N' ~ B váltakozik)

különbségek

	HAR	UNI	SEQ
• morfológia-érzékenység:	semmi	?	morf
• forrás:	tő	tő	toldalék
• lokalitás:	+	-	?
• dominancia:	recesszív	...	domináns
• általánosság:	általános	...	specifikus

a szekvenciális harmónia tulajdonságai

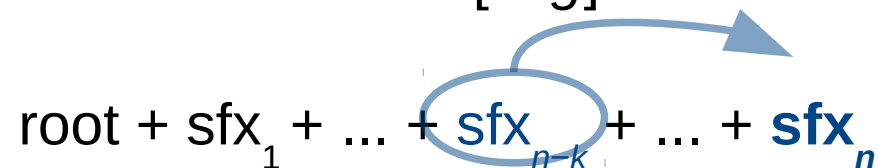
- allomorf-szintű:

áll-e az adott *allomorf* után egy másik adott *allomorf*?

- lokalitás:

- szomszédosak: *kolibri-[ség]-gel* BNN[N'] B
- nem szomszédosak: *kolibri-[ség]-é-vel* BNN[N']N B
- kolibri-[ség]-é-i-vel* BNN[N']NN B

azaz

- dominancia: HAR, UNI < SEQ

a harmonikus uniformitás tulajdonságai

- „morféma”-szintű:
áll-e az adott *harmonikus típusú tő* után egy adott adott *harmonikus típusú toldalék*?
- lokalitás:
 - nem szomszédosak: [madrid]-i-ak/*ek [BNN]N **B**
- dominancia: HAR < UNI
- probléma:
 - kategorikus: mi dönt a lexikális harmónia esetén?
 - graduális: mi dönt a különböző tövek hangrendi „hajlamá”-ról?

			+B	+N	+N'	+F		+B	+N	+N'	+F		+B	+N	+N'	+F
			...b	...-	...f	F..f		...b	...-	...f	F..f		...b	...-	...f	F..f

~B root

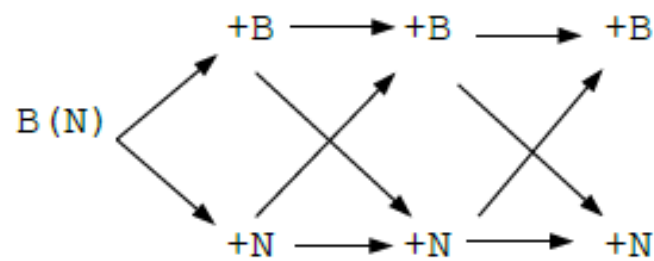
--	.b .		Bb b	Bb -	(Bb f)	(Fb f)		Bb b	Bb -	(Bb f)	(Fb f)		Bb b	Bb -	(Bb f)	(Fb f)
+B	.b..	..b.	Bbbb	Bbb-	(Bbbf)	(Fbbf)		Bbbb	Bbb-	(Bbbf)	(Fbbf)		Bbbb	Bbb-	(Bbbf)	(Fbbf)
+N		..-.	Bb-b	Vb--	(Vb-f)	(Fb-f)		Bb-b	Vb--	(Vb-f)	(Fb-f)		Bb-b	Vb--	(Vb-f)	(Fb-f)
+N'		..f.	(Bbfb)	(Vbf-)	(Vbff)	(Fbff)		(Bbfb)	(Vbf-)	(Vbff)	(Fbff)		(Bbfb)	(Vbf-)	(Vbff)	(Fbff)
+F		..f.	(Bbfb)	(Fbf-)	(Fbff)	(Fbff)		(Bbfb)	(Fbf-)	(Fbff)	(Fbff)		(Bbfb)	(Fbf-)	(Fbff)	(Fbff)

~BN root

--	.b .		Bb b	Vb -	(Vb f)	(Fb f)		Bb b	Vb -	(Vb f)	(Fb f)		Bb b	Vb -	(Vb f)	(Fb f)
+B	.b..	..b.	Bbbb	Bbb-	(Bbbf)	(Fbbf)		Bbbb	Bbb-	(Bbbf)	(Fbbf)		Bbbb	Bbb-	(Bbbf)	(Fbbf)
+N		..-.	Bb-b	Vb--	(Vb-f)	(Fb-f)		Bb-b	Vb--	(Vb-f)	(Fb-f)		Bb-b	Vb--	(Vb-f)	(Fb-f)
+N'		..f.	(Bbfb)	(Vbf-)	(Vbff)	(Fbff)		(Bbfb)	(Vbf-)	(Vbff)	(Fbff)		(Bbfb)	(Vbf-)	(Vbff)	(Fbff)
+F		..f.	(Bbfb)	(Fbf-)	(Fbff)	(Fbff)		(Bbfb)	(Fbf-)	(Fbff)	(Fbff)		(Bbfb)	(Fbf-)	(Fbff)	(Fbff)

~BNN root

--	.v .		Bv b	Vv -	Vv f	Fv f		Bv b	Vv -	Vv f	Fv f		Bv b	Vv -	Vv f	Fv f
+B	.b..	..b.	Bvbb	Bvb-	(Bvbf)	(Fvbf)		Bvbb	Bvb-	(Bvbf)	(Fvbf)		Bvbb	Bvb-	(Bvbf)	(Fvbf)
+N		..-.	Bv-b	Vv--	Vv-f	Fv-f		Bv-b	Vv--	Vv-f	Fv-f		Bv-b	Vv--	Vv-f	Fv-f
+N'		..f.	(Bvfb)	Vvf-	Vvff	Fvff		(Bvfb)	Vvf-	Vvff	Fvff		(Bvfb)	Vvf-	Vvff	Fvff
+F		..f.	(Bvfb)	Fvf-	Fvff	Fvff		(Bvfb)	Fvf-	Fvff	Fvff		(Bvfb)	Fvf-	Fvff	Fvff

ház-a

ház-a-tok

ház-a-tok-ra

[bbbb]

ház-a-i

ház-a-tok-é

[bbb-]

fá -i-tok

ház-a-i -tok

[bb-b]

fá -i-é

ház-a-i -é

[bb--]

fá -i-tok-ra

[b-bb]

fá -i-tok-é

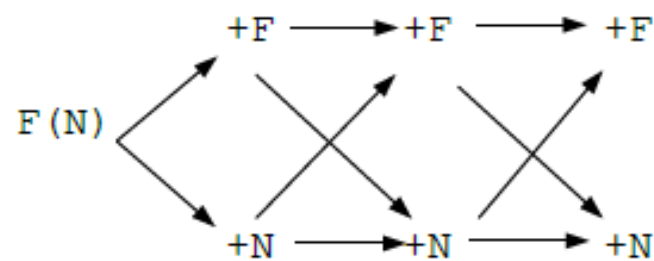
[b-b-]

fá -i-é -ra

[b--b]

fá -i-é -i

[b---]

kez-e

kez-e-tek

kez-e-tek-re

[ffff]

kez-e-i

kez-e-tek-é

[fff-]

nő -i-tek

kez-e-i -tek

[ff-f]

nő -i-é

kez-e-i -é

[ff--]

nő -i-tek-re

[f-ff]

nő -i-tek-é

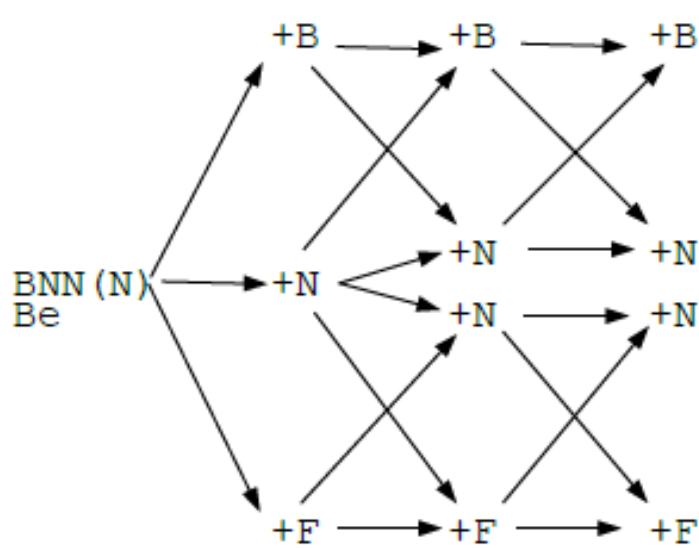
[ffff]

nő -i-é -re

[f--f]

nő -i-é -i

[f---]

martini-ja

martini-já-ra

martinik-o tok-ra

[-bbb]

martini-ja-i

martinik-o tok-é

[-bb-]

matiné -i-tok

martini -ja -i -tok

[-b-b]

matiné -i

martini -ja -i -é

[-b--]

matiné -i-tek

matiné -i -tok-é

[-b-b-]

matiné -i -tok-ra

[-bb-]

matiné -i -é -ra

[-b-b-]

matiné -i -é -i

[-b--]

matiné -i -é -re

[-b--]

matiné -i -tek-re

[-b-f-]

matiné -i -tek-é

[-b-ff]

martini-je-i

martini -je -i -é

[-f--]

martini-je

martini -je -i -tek

[-f-f-]

martinik-e tek-é

[-ff-]

martinik-e tek-re

[-fff]

lemma	-1	-2	-3...	F/(F+B) SZW	token SZW	token MNSZ	F/(F+B) MNSZ	most frequent suffixes			
								SZW	Google	sfx.	
harakiri	i	i	BB	100	30	40	95				
Uffizi	i	i	B	100	12	62	90				
ábécé	é	é	B	99.59	483	831	99.88	100 (104) 100 (69)	99.971 (17.3k) 99.35 (64.5k)	-ben -je	
alibi	i	i	B	99.20	249	305	99.02	100 (68) 98.5 (68)	97.1 (9.28k) 97.9 (36.0k)	-je -nek	
Szaloniki	i	i	BB	97.65	383	394	95.4	99.595(247) 92 (97)	97.66k (17.3k) 81.8 (11.06k)	-be -ben	
Assisi	i	i	B	96.6	298	139	95.7	98.7 (155) 94.8 (116)	89.3 (11.9k) 94.5 (6.82k)	-ben -be	
Mitsubishi	i	i	Bi	94.4	108	122	91.8	93 (56)	73.9 (12.94k)	-vel	
Paganini	i	í	BB	93	29	26	96				
szuahéli	i	é	BB	92	13	42	83				
Thesszaloniki	i	i	BBe	91.1	101	103	93.2	98 (58)	89.7 (6.39k)	-ben	
Lamborghini	i	í	BB	87	15	29	100				
kolibri	i	i	B	83	75	29	69	100 (27) 80 (10)	71.6 (5.98k) 82.4 (8.12k)	-ket -nek	
Afrodité	é	i	BB	80	10	11	55				
Mussolini	i	í	BB	74	92	219	74.4	81 (36) 81 (16)	69.8 (10.85k) 81.8 (4.72k)	-vel -ről	
Tahiti	i	i	B	74	58	145	65.5	61 (23) 83 (12)	19 (11.33k) 52.1 (8.14k)	-re -be	
tramini	i	i	B	73	15	(8)	--				
Puccini	i	í	B	72	36	83	77				
Noémi	i	é	B	68.2	242	138	63.0	75.5 (110) 52 (68)	60.3 (36.8k) 79.1 (22.11k)	-nek -vel	
Rossini	i	í	B	62	13	33	64				
Bonfini	i	í	B	--	(7)	22	82				
Aphrodité	é	i	BB	41	32	81	63				
Haiti	i	i	B	36	39	536	39.6	37 (19)	38.5 (33.8k)	-ben	
komité	é	i	B	25	12	10	0				
vapiti	i	i	B	--	(2)	49	18				
kombiné	é	i	B	17.6	108	178	11.8	19 (32) 19 (16)	55.9 (10.9k) 1.98 (6.01k)	-ben -je	
krupie	é	i	B	--	(9)	12	8				
stanicli	i	i	B	8	12	29	14				
matiné	é	i	B	5.2	77	108	3.70	0 (23)	4.58 18.66k	-re	
dosszié	é	i	B	3.76	1594	1625	0.37	0.22 (464) 0 (192) 0.65 (154) 0 (108)	1.55 (29.86k) 0.056 (149.1k) 0.32 (51.16k) 1.74 (6.737k)	-ben -be -ket -vel	
rekamié	é	i	Be	2.1	47	89	2.2	5.3 (19)	0.58 (4.85k)	-re	
konferanszié	é	i	BeB	2.1	47	61	1.6				
praliné	é	i	B	1.5	68	13	15				